

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023**

1. Учредяване и регистрация. Правен статут и законова рамка.

“АГРИЯ ГРУП ХОЛДИНГ” АД (Дружеството – майка) е регистрирано по ф. д. 3875 / 2007 година на Варненски окръжен съд, със седалище и адрес на управление гр. Варна, бул. “Княз Борис I” № 111, Бизнес център, етаж 9. Дружеството – майка е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 148135254.

Считано от 2007 година акциите на Дружеството - майка са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – АД, поради което то е със статут на публично дружество. С решение от 2007 година Комисията по финансов надзор на България вписва Дружеството в регистъра на публичните дружества.

Основната дейност на Дружеството – майка и неговите дъщерни дружества, заедно наричани Групата, се състои в производство, съхранение, преработка и продажба на селскостопанска продукция.

Дружеството - майка има едностепенна система на управление, управлява се от Съвет на директорите и се представлява от изпълнителен директор.

2. Описание на приложимата счетоводна политика

2.1. База за изготвяне на консолидирания междинен финансов отчет и счетоводни принципи

Настоящият консолидиран междинен финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти (МСС), издание на Съвета по международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз. Към 01 януари 2022 г. МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкуванията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкуванията на Комитета за разяснения на МСФО. МСС се преиздават всяка година и са валидни само за годината на издаването си като в тях се включват всички промени, както и новите стандарти и разяснения. Голяма част от тях не са приложими за дейността на Групата, поради специфичните въпроси, които се третират в тях.

В междинните финансови отчети се включват избрани пояснителни сведения, които са изготвени при същата счетоводна политика и по начина, по който те се изготвят в годишните финансови отчети. Ръководството на дружеството е приело да оповестява евентуалните промени в приложимата счетоводна политика, както и по-значителните събития, които оказват влияние на финансовите резултати, финансовото състояние и парочните потоци за представяния междинен период, в сравнение с предходния период, за който е издаден междинен или предварителен годишен финансов отчет.

2.2. Нови счетоводни стандарти и разяснения, които все още не са приложени от дружеството

Промените, в МСС, които са в сила от 01 януари 2022 година, не са оказали и не се очаква да окажат ефект върху прилаганата счетоводна политика по отношение на изготвяните от Групата годишни финансови отчети. Освен това ръководството на Групата не счита, че е необходимо да оповестява в междинния финансов отчет наименованията на тези Международни счетоводни стандарти и разяснения към тях, в които са направени промен, формално одобрени или все още неодобрени от Европейския съюз, отнасящи се до прилагането им през 2022 година и в бъдеще, бз а се отнасят или да засягат сериозно деността. Подобно изброяване на наименованията на стандарти и на разяснения към тях, които не се прилагат и не се очаква това да стане по отношение на деността на Групата, би могло да доведе до неразбиране и до подвеждане на потребителите на отчетна информация от настоящия консолидиран междинен финансов отчет.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

2.3. Приложима мерна база

Настоящият междинен консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви до тяхната справедлива стойност към края на отчетния период, до колкото това се изисква от съответните счетоводни стандарти и тази стойност може да бъде достоверно установена. Групата не е правило промени в сравнение със счетоводната политика, която е оповестена в предходните междинни и в последния годишен финансов отчет към 31 декември 2022 година. Всички данни за 2023 и за 2022 година са представени в хил. лева, освен ако на съответното място не е посочено друго. Доходът на една акция се изчислява и се оповестява в лева.

2.4. Счетоводни принципи

Консолидираният междинен финансов отчет на Групата е изготвен при приложение на принципа за действащо предприятие. Последният предполага, че Групата ще продължи да съществува и в обозримо бъдеще. Ръководството няма планове или намерения, да продаде бизнеса или да прекрати дейността, което може съществено да промени балансовата стойност или класификацията на активите и пасивите, отразени във финансовия отчет. Оценката на активите и пасивите и измерването на приходите и разходите се осъществява при спазване на принципа на историческата цена. Този принцип е модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и/или пасиви до тяхната справедлива стойност към 31 декември на текущата или на предходната година, както това е посочено на съответните места по-нататък.

2.5. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на МСС изисква от ръководството на Групата да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на финансовите отчети, с цел определяне стойността на някои активи, пасиви, приходи и разходи.

Те се извършват въз основа на най-добрата преценка на ръководството, базирана на историческия опит и анализ на всички фактори, оказващи влияние при дадените обстоятелства към датата на изготвяне на финансовите отчети. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия консолидиран финансов отчет.

2.6. Консолидация

Консолидираният междинен финансов отчет включва финансовите отчети на Групата-майка и на дъщерните дружества към 30 септември 2023 година, представени като едно цяло. Дъщерни дружества са тези, в които Групата притежава пряко или косвено над 50 % участие в капитала, или в управлението на съответното дружество, поради което осъществява контрол. Където е било необходимо са извършени корекции в счетоводните политики на отделните дъщерни дружества, така че те да бъдат в съответствие със счетоводната политика на групата като цяло.

Всички съществени вътрешни сделки и салда между дружествата в Групата са елиминирани и консолидирания междинен финансов отчет е изготвен като е приложен метода на пълната консолидация. Резултатите от дейността на дъщерните дружества се включват в консолидирания междинен финансов отчет от деня на придобиване на контрол върху тях и престават да се консолидират от датата, на която контролът бъде загубен. В случаите, в които собствениците на Групата притежават пряко участие в дадено дъщерно дружество като физически лица, техният дял в нетните активи на съответното дружество е третиран като част от резервите на групата, както и делът им във финансовия резултат за периода е представен във финансовия резултат на групата.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

2.7. Дъщерни дружества

Към 30 септември 2023 и 31 декември 2022 година групата включва следните дъщерни дружества, в които Дружеството - майка притежава пряко участие и са включени в консолидирания финансов отчет:

Дружество	Дял в капитала % 30 септември 2023 г. хил. лв.	Дял в капитала % 31 декември 2022 г. хил. лв.
Корн трейд ЕООД	100 %	100 %
Ей Джи Пропърти Инвест ЕООД (<i>предишно наименование Корн секюрити ЕООД</i>)	100 %	100 %
Агро ЕООД	100 %	100 %
Арис агро ЕООД	100 %	100 %
Бора инвест ЕООД	100 %	100 %
Бора енерджи ЕООД	100 %	100 %
Тони М ЕООД	100 %	100 %
Кристера агро ЕООД	100 %	100 %
Елит-86 ЕООД	100 %	100 %
Грувър ЕООД	100 %	100 %
Тера Протект ЕООД	100 %	100 %
БД Фарм ЕООД	100 %	100 %
БД Агри ЕООД	100 %	100 %
Диасвет ЕООД	100 %	100 %
Агра ЕАД	100 %	100 %
Кехлибар ЕООД	100 %	100 %
Силк Газ БГ ЕООД	100 %	100 %
АгриВиа Ойл ЕООД	100 %	100 %
Алмагест ЕООД	100 %	-
Кристера АД	99 %	99 %
Корн Стар ООД	70 %	70 %

На 08 февруари 2023 година, „Агрия Груп Холдинг“ АД сключва окончателен договор за покупко-продажба на 441 866 броя обикновени поименни безналични акции с право на глас от капитала на търговско дружество „Алмагест“ АД, с номинална стойност 80 лева всяка, представляващи 100 % от капитала на „Алмагест“ АД. На тази дата акциите са прехвърлени от продавачите на купувача чрез регистрация на прехвърлителната сделка в Централен депозитар АД, в съответствие с изискванията на действащото законодателство и „Агрия Груп Холдинг“ АД е придобило титулярството на правото на собственост върху 100% от акциите от капитала на „Алмагест“ АД. Акциите са прехвърлени на купувача „Агрия Груп Холдинг“ АД без каквито и да е било задължения, тежести, права и претенции на трети лица, заедно с всички права, които произтичат от или са свързани с тях.

2.8. Неконтролиращо участие

Малцинственото (неконтролиращо) участие е онази част от нетните активи и от финансовия резултат за периода, които не принадлежат пряко или косвено на групата.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

2.9. Бизнес комбинации. Преобразуване на търговски дружества

Съгласно изискванията на МСФО 3 *Бизнес комбинации*, бизнес комбинацията е обединяване на отделни предприятия или бизнеси в едно отчитащо се дружество. В случай, че дружество придобива контрол над друго дружество, което не представлява отделен бизнес, обединяването на тези дружества не се счита за бизнес комбинация.

Бизнес комбинацията се отчита по метода на покупката съгласно изискванията на приложимите стандарти. Когато в отчетни периоди след придобиването на контрола в дъщерното дружество са закупени допълнителни дялове, увеличението на инвестицията се отчита по метода на покупката, а разликата между цената на придобиване и дела в придобитите разграничими активи, пасиви и потенциални задължения се отчита като репутация, която се преглежда незабавно за индикации за обезценка. В случай, че такива съществуват, възникналата репутация се обезценява.

Преобразуванията на търговски дружества, които се извършват по реда на Търговския закон в България и касаят дружества под общ контрол се третират като реструктуриране в една икономическа група. Вливането на търговско дружество не е свързано с парични и/или други плащания и се представя в отчета за финансовото състояние на приемащото дружество или група по историческата стойност на разграничимите активи, пасиви и собствен капитал, които се обединяват ред по ред. Сравнителните данни се преизчисляват така все едно преобразуването е извършено в началото на най – ранния представен сравним период.

2.10. Функционална валута и валута на представяне на финансовите отчети

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която групата функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за нея. Групата води счетоводство и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев. Това е валутата, възприета като официална, в основната икономическа среда, в която групата оперира. От 1 януари 1999 година българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Валутата на представяне в настоящия консолидиран финансов отчет също е българският лев. Ако на съответното място не е посочено друго, консолидираният финансов отчет е изготвен и представен в хиляди лева.

2.11. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централният курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Паричните позиции в чуждестранна валута към 30 септември 2023 и 31 декември 2022 години са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

Заключителният курс на българския лев към щатския долар към края на текущия и предходния отчетен период, е както следва:

30 септември 2023 г.:	1 USD = 1.84617 лв.
31 декември 2022 г.:	1 USD = 1.83371 лв.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

2.10. Сравнителни данни

Настоящият консолидиран междинен финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на МСС 34 *Междинни финансови отчети*. Съгласно българското счетоводно законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията следва да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година. Търговските дружества, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса – АД, следва да представят и междинни финансови отчети по тримесечия, които се изготвят въз основа на изискванията на МСС 34. При необходимост представените данни за миналата година се коригират, за да се получи по-добра съпоставимост с данните от текущия период.

3. Дефиниция и оценка на елементите на консолидирания финансов отчет

3.1. Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи

Имотите, машините, съоръженията и нематериални активи, с изключение на земеделските земи са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) и намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните обезценки.

Притежаваните от групата земеделски земи се представят по преоценена стойност, която се определя като справедливата им стойност към датата на отчета, намалена с евентуални загуби от обезценка. За определяне на справедливата стойност се използват независими лицензирани оценители, които притежават подходяща квалификация за подобни оценки. От извършените преоценки е формиран преоценъчен резерв, представен като част от капитала. Преоценъчният резерв се признава като неразпределена печалба след като съответният актив бъде отписан.

3.1.1. Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и др. Групата е определила стойностен праг от 700 лв. (седемстотин лева), под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на нетекущ актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Получените имоти, машини и съоръжения чрез правителствени дарения се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

3.1.2. Последващи разходи и амортизация

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения и нематериални активи, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция и отговарят на критериите за признаване на актив, се капитализират към преносната стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация.

Същевременно неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от преносната стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.1. Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи (продължение)

3.1.2. Последващи разходи и амортизация (продължение)

Амортизацията на имотите, машините, съоръженията и нематериалните активи са начислявани, като последователно е прилаган линейният метод. Амортизационните норми на активите са определени от ръководството на групата на база на предполагаемия им полезен живот.

Амортизации не се начисляват на земите, напълно амортизираните активи и такива, които са в процес на придобиване, както и на активи, класифицирани като държани за продажба, в съответствие с изискванията на МСФО 5 *Дълготрайни активи държани за продажба и преустановени дейности*.

По групи активи са прилагани следните норми изразени в години полезен живот:

Група активи:	2023 г.	2022 г.
Административни и търговски сгради	25	25
Машини и съоръжения	3,33- 10	3,33- 10
Транспортни средства	4	4
Компютри, периферни устройства, софтуер	2	2
Стопански инвентар	6,67	6,67
Други ДМА	6,67	6,67
Нематериални активи	6,67	6,67

3.2. Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

В края на всяка година се извършва преглед на преносната стойност на активите, за да се определи дали има признаци за обезценка. Ако такива съществуват, групата изчислява възстановимата стойност на актива, за да определи размера на загубата от обезценка.

Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на определен актив, групата изчислява възстановимата стойност на генериращия парични постъпления обект, към който активът принадлежи.

Ако така изчислената възстановима стойност на актива (или генериращия парични постъпления обект) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до възстановимата стойност на актива (генериращия парични постъпления обект).

Загубата от обезценка се признава като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на възникването ѝ. В случай, че загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на установяването ѝ, освен ако съответният актив е отчетен по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се отнася към увеличение на преоценъчния резерв.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.3. Репутация

Репутацията представлява разликата между частта на придобитите разграничими активи и пасиви, оценени по тяхната справедлива стойност и платеното за тях при осъществяване на бизнес-комбинация. Репутация се признава като неамортизируем актив, който ежегодно се тества за обезценка. Начислената обезценка на репутацията не може да се възстановява.

3.4. Инвестиции в асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в асоциирани дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината). При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

3.5. Материални запаси

Материалните запаси при тяхното придобиване се оценяват по цена на придобиване, която включва всички преки разходи свързани с доставката на актива. Произведената готова продукция се оценява по себестойност, включваща основните производствени разходи. Незавършеното производство е оценено по стойността на основните производствени разходи.

Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно - претеглената цена. В края на годината материалните запаси се оценяват по по-ниската между цената на придобиване (себестойността) и нетната им реализируема стойност, която се определя като очакваната продажна цена в хода на осъществяване на дейността, намалена с очакваните разходи по продажбата.

3.6. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на капитал в друго предприятие. Финансовите активи и пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато групата стане страна в договорните условия на съответния финансов инструмент, породил този активи или пасив. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние, след като договорните права за получаването на парични потоци са изтекли или активите са прехвърлени и трансферът им отговаря на изискванията за отписване, съгласно изискванията на МСФО 9 *Финансови инструменти*.

Финансовите пасиви се отписват от отчета за финансовото състояние, когато и само когато са погасени – т.е. задължението, определено в договора е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

Дейността на Групата не предполага наличието на разнообразни финансови инструменти. Основните финансови инструменти, включени в отчета за финансовото състояние на групата, са представени по-долу.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.6. Финансови инструменти (продължение)

3.6.1. Търговски и други вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки и услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи.

Търговските вземания се признават първоначално в размер на дължимото безусловно възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране.

Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет Групата преценява дали съществува обективно доказателство за обезценка относно търговските вземания, които са индивидуално значими. Обезценка се отчита в случай, че съществува обективно доказателство, че Групата няма да бъде в състояние да събере всички суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответното вземане.

Сумата на обезценката е разликата между балансовата и възстановимата стойност. Последната представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци, дисконтирани с ефективния лихвен процент. Размерът на обезценката на търговските вземания през текущия период се отчита като приход и разход. Когато въз основа на договора се очаква вземане да бъде събрано до една година, то се отчита като текущ актив. В останалите случаи вземанията се отчитат като нетекущи активи.

Бъдещите парични потоци, определени за група от финансови активи, които колективно се оценяват за обезценка се определят на база на историческа информация, касаеща финансови активи с характеристики на кредитния риск подобни на характеристиките на групата финансови активи. Активи, на които се прави индивидуална обезценка не влизат в група за обезценка.

Групата използва опростен подход при отчитането на обезценките на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Значими финансови затруднения на задълженото лице, вероятност за обявяване в несъстоятелност и ликвидация, финансово реструктуриране или невъзможност за изплащане на дълга (повече от 30 дни) се приемат като индикатор, че търговското вземане следва да бъде обезценено.

При оценяването на очакваните кредитни загуби по търговските вземания, Групата е използвала матрица на провизиите, както и натрупания си опит в областта на кредитните загуби по търговски вземания и вземания по предоставени заеми, за да оцени приблизително очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Съществената част от договорите с клиенти, както и по предоставени заеми са с търговски дружества, които са свързани лица, в резултат на което Ръководството оценява възможността от възникване на кредитни загуби като минимален. Направеният анализ доказва тази преценка и в резултат на него не се налага начисляването на провизии за евентуални кредитни загуби след въвеждането на новият МСФО 9.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.6. Финансови инструменти (продължение)

3.6.2. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към края на всеки отчетен период.

Паричните средства за целите на съставянето на отчета за паричните потоци са паричните средства в брой и по банкови сметки.

3.6.3. Задължения по заеми

Лихвените заеми се признават първоначално по справедлива цена, формирана от получените парични постъпления, намалени с присъщите разходи по сделката. След първоначалното им признаване лихвените заеми се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж се отчита в печалбата или загубата за периода на ползване на заема на база метода на ефективния лихвен процент. Получените лихвени заеми, при възникването на които не са извършени разходи свързани със сделката, не се амортизират. По същия начин се третираат получените банкови овърдрафти, при които получателят има право многократно да усвоява или погасява заема в рамките на предварително договорения лимит.

Финансовите разходи, в това число и директните разходи по привличането на заема, се включват в печалбата или загубата по метода на ефективния лихвен процент, с изключение на транзакционните разходи по банкови овърдрафти, които се признават в печалбата или загубата на линейна база за периода, за който е договорен овърдрафтът.

Лихвените заеми се класифицират като текущи, когато следва да бъдат уредени в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период.

3.6.4. Задължения към доставчици, други текущи задължения и получени аванси

Търговските и други задължения възникват в резултат на получени стоки или услуги. Краткосрочните задължения не се амортизират.

Търговските задължения се признават първоначално по справедлива стойност, а впоследствие по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

3.7. Основен капитал

Основният капитал на групата е капиталът на Групата-майка, представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация.

3.8. Резерви

Като резерви в консолидирания отчет за финансовото състояние на групата са представени финансовите резултати, капитализирани от предходни години, резервите от премии, свързани с емитиране на акции, законови резерви, резерви от преоценката на земеделски земи и някои от притежаваните от групата сгради, както и резерви от преценка дефинирани доходи. Акционерите на групата могат да се разпореждат с капиталовите резерви след решение на общото събрание. Преоценъчните резерви се признават за реализирани чрез прехвърлянето им в неразпределената печалба след изваждането от употреба на съответния актив или уреждане на дългосрочните задължения към персонала.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.9. Правителствени дарения

Правителствените дарения за нетекущи активи и тези за покриване на извършени от групата разходи, се признават като отсрочени приходи, когато има достатъчна сигурност, че те ще бъдат получени и че групата ще е в състояние да изпълни всички свързани с тях изисквания. Приходите от правителствените дарения за нетекущи активи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на системна база в рамките на полезния живот на актива.

Правителствените дарения, които са получени, като компенсация за извършени от групата разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход през периода на извършване на разходите, свързани с него.

3.10. Лизинг

На датата на влизане на договора в сила, групата преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. А именно, дали договорът прехвърля правото да се контролира използването на идентифицирания актив за определен период от време.

Групата като лизингополучател

Групата прилага единен подход за признаване и оценяване на всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги (т.е. лизинги със срок на лизинговия договор до 12 месеца) и лизингите на активи с ниска стойност. Групата признава задължения по лизинги за плащане на лизинговите вноски и активи с право на ползване, представляващи правото на ползване на активите.

Активи с право на ползване

Групата признава активи с право на ползване от началната дата на лизинга (т.е. датата, на която основният актив е на разположение за употреба). Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка, и коригирана с всяка преоценка на лизинговите задължения.

Цената на придобиване на активите с право на ползване включва сумата на признатите задължения по лизинга, понесените първоначални преки разходи и лизинговите плащания, извършени на или преди началната дата на лизинга, приблизителна оценка на разходите, които ще бъдат понесени от лизингополучателя при демонтажа и преместването на актива, възстановяване на площадката, върху която се намира той или възстановяване на актива до състоянието, което се изисква съгласно условията на лизинга, намалени с каквито и да било получени стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират на линейна база за срока на лизинга.

Ако в края на срока на лизинга собствеността върху лизинговия актив се прехвърля към групата, или цената на придобиване отразява упражняването на опция за закупуване, амортизацията се изчислява като се използва очакваният срок на полезния живот на актива.

Задължения по лизинги

От началната дата на лизинга групата признава задължения по лизинги, оценени по сегашната стойност на лизинговите плащания, които ще бъдат извършени за срока на лизинга.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.10. Лизинг (продължение)

Лизинговите плащания включват фиксирани вноски (включително фиксирани плащания по същество), намалени с каквито и да било подлежащи на получаване стимули по лизинга, променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, както и суми, които се очаква да бъдат платени по гаранции за остатъчна стойност. Лизинговите плащания включват също цената на упражняване на опция за закупуване, за която в разумна степен е сигурно, че ще бъде упражнена от групата, както и плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако срокът на лизинга отразява упражняването от страна на групата на опция за прекратяване.

Променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или лихвен процент, се признават като разходи през периода, в който възникне събитието или условието, което задейства плащането.

При изчислението на сегашната стойност на лизинговите плащания групата използва вътрешно присъщ лихвен процент по заеми на началната дата на лизинга, тъй като заложеният в лизинга лихвен процент не може да бъде надеждно определен. След началната дата размерът на лизинговите задължения се увеличават с лихвата и се намаляват с извършените лизингови плащания. В допълнение балансовата стойност на лизинговите задължения се преоценява, ако е налице модификация, промяна в срока на лизинга, промяна в лизинговите плащания (например, промени в бъдещите плащания в резултат на промяна в индекса или лихвения процент, използван за определяне на тези лизингови плащания) или промяна в оценката на опцията за закупуване на основния актив.

Краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност

Групата прилага освобождаването от признаване на краткосрочни лизинги по отношение на краткосрочните си лизинги на сгради и транспортни средства (например, лизинги, чийто лизингов срок е 12 месеца или по-малко от началната дата и които не съдържат опция за закупуване). Групата прилага и освобождаването от признаване на лизинги на активи с ниска стойност за лизингите на офис оборудване, което се счита за такова с ниска стойност. Лизинговите плащания по краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност се изписват като разход на линейна база за срока на лизинга.

3.11. Задължения към наети лица

3.11.1. Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на групата да превежда начислените суми по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при тяхното възникване.

3.11.2. Платен годишен отпуск

Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3.11.3. Дефинирани доходи при пенсиониране

В съответствие с изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, групата му изплаща обезщетение в размер на две брутни заплати, ако натрупаният трудов стаж в групата е по-малък от десет години, или шест брутни заплати, при натрупан трудов стаж в групата над десет последователни години.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.11. Задължения към наети лица (продължение)

Групата признава като текущ разход дисконтираната сума на натрупващите се задължения по доходи при пенсиониране, както и текущ лихвен разход въз основа на оценката на лицензиран актюер.

Оценяването на дългосрочните доходи на персонала се извършва по кредитния метод на прогнозираните единици, като оценката към датата на отчет за финансовото състояние се прави от лицензирани актюери. Признатата сума в отчет за финансовото състояние е настоящата стойност на задълженията, като в текущия период е отчетен ефектът от задължението към персонала, който се отнася за него, а ефектът за минали години е отчетен в периодите, за които се отнася.

3.12. Признаване на приходи и разходи

3.12.1. Приходи от продажба на услуги и други приходи

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване или плащане възнаграждение, намалено със сумата на всички предоставени отстъпки.

Групата признава приходи, когато сумата на прихода може да бъде надеждно оценен, когато е възможно Групата да получи бъдещи икономически изгоди, и когато отговаря на специфични критерии за всяка дейност на Групата, конкретизирана по-долу.

Сумите, събрани от името на трети страни, като данъци върху продажбите, какъвто е данъкът върху добавената стойност, се изключват от приходите.

(а) Приходи от продажба на стоки и продукция

Приходите от продажба на стоки и продукция се признават, когато:

- Значителните рискове и ползи от собствеността върху стоките или продукцията са прехвърлени на купувача;
- Групата не е запазила продължаващо участие и ефективен контрол върху управлението на продадените стоки (продукция);
- Вероятно е в резултат на сделката групата да получи икономически изгоди;
- Приходите и разходите пряко свързани със сделката могат да бъдат надеждно оценени.

(б) Приходи от рента на земеделска земя и наем на други активи

Приходите от ренти и наеми на активи се признават за отчетния период, за който е отдадена за ползване земеделската земя или съответния друг актив.

(в) Приходи от оказвани услуги

Приходите от оказвани услуги (административни и други) се признават на месечна база за отчетния период, за който се отнасят.

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на направени разходи, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.12. Признаване на приходи и разходи (продължение)

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

Печалбата (загубата) от продажбата на имоти, машини, съоръжения, нематериални активи и материали се представя като други приходи (разходи).

При *размяна на активи* се отчита приход (разход) от разменната транзакция в размер на разликата му справедливата стойност на получения и преносната стойност на разменения актив.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периода и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в печалбата или загубата на базата на процедури за систематично и рационално разпределение

3.12.2. Финансови приходи и разходи

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към актив, за който процесът на придобиване, строителство или производство, преди да стане готов за предвижданата му употреба или продажба, непременно отнема значителен период от време, следва да се капитализират като част от стойността на този актив. Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисление на амортизираната стойност на един финансов актив или пасив и за разпределение на прихода от или разхода за лихви през съответния период. Ефективният лихвен процент е този, при който се дисконтират очакваните бъдещи парични плащания или постъпления по време на живота на финансовия инструмент, или при определени случаи за по-кратък период, към нетната преносна стойност на финансовия актив или пасив. При изчислението на ефективния лихвен процент групата преценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но без да включва потенциални бъдещи кредитни загуби от обезценка. Изчислението включва такси, транзакционни разходи, премии или отстъпки, платени или получени между страните на договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

3.13. Разходи за данъци върху печалбата

Съгласно българското данъчно законодателство за 2023 и 2022 година търговските дружества дължат корпоративен данък (данък печалба), който се определя в размер на 10 % от данъчната (облагаема) печалба. Облагането на печалбата с текущ данък се извършва на основата на финансовите резултати на отделните дъщерни дружества, които са включени в консолидацията и съгласно изискванията на данъчното законодателство в България, не се извършват никакви корекции във връзка с изготвянето и представянето на консолидирани финансови отчети на групите.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.13. Разходи за данъци върху печалбата (продължение)

Разходът за данък върху печалбата представлява сумата от текущия данък върху печалбата и данъчния ефект върху временните данъчни разлики. Текущият данък върху печалбата се определя въз основа на облагаемата (данъчна) печалба за периода, като се прилага данъчната ставка съгласно данъчното законодателство към датата на финансовия отчет. Отсрочените данъчни активи и/или пасиви са сумите на възстановимите и дължимите данъци върху печалбата за бъдещи периоди по отношение на намаляемите и облагаемите временни данъчни разлики.

Временните данъчни разлики се установяват при сравнение на отчетната стойност на един актив или пасив, представени в отчета за финансовото състояние и неговата данъчна основа, получена при прилагане на данъчните правила. Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват чрез прилагането на балансовия метод на задълженията. Отсрочените данъчни пасиви се изчисляват и се признават за всички облагаеми временни разлики, докато отсрочените данъчни активи се признават, само ако има вероятност за тяхното обратно проявление и ако групата ще е в състояние в бъдеще да генерира достатъчно печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Ефектът от признаването на отсрочените данъчни активи и/или пасиви се отразява там, където е представен ефектът от самото събитие, което ги е породило. За събития, които засягат отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, ефектът от отсрочените данъчни активи и пасиви е признат също в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. За събития, които са отчетени първоначално в капитала (преоценъчния резерв) и отсрочените данъчни активи и пасиви са признати за сметка на капитала.

В консолидирания отчет за финансовото състояние отсрочените данъчни активи и/или пасиви се представят компенсирано, тъй като подлежат на единен режим на облагане.

**3.14. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата.
Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.**

В процеса на прилагането на счетоводната политика ръководството на Групата извършва преценки, които оказват значителен ефект върху настоящия консолидиран финансов отчет. Такива преценки по дефиниция рядко са равни на действителните резултати.

В резултат от тяхната същност, те се подлагат на постоянен преглед и актуализация и обобщават историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които ръководството вярва, че са разумни при съществуващите текущи обстоятелства.

Преценките и предположенията, които носят значителен риск да доведат до съществена корекция в преносните стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са изложени по-долу.

3.14.1. Преоценени стойности на имоти, машини и съоръжения

Ръководството е възприело политика да назначава и използва професионалната услуга на независими лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на земеделските земи, които се оценяват по справедлива стойност.

При тази преоценка са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

**3.14. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата.
Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност. (продължение)**

- *Метод на пазарните сравнения* - извежда индикативна стойност като сравнява актива, предмет на оценката, с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация, който се приема с по-голяма тежест, поради естеството на имотите и тяхното настоящо използване;
- *Приходен подход* - извежда индикативна стойност като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност. За прилагане на подхода е необходимо да се определи трайно реализиран чист годишен приход на имота (поземлена рента), който се капитализира, за да се превърне в настояща стойност.

Такива преценки следва да се извършват достатъчно често, когато има индикации, че справедливата стойност на определен клас активи се е променила съществено.

3.14.2. Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

3.14.3. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техния очакван полезен живот и преносни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на групата.

3.14.4. Обезценка на вземания

Ръководството оценява обема и периода на очакваните бъдещи парични потоци, свързани с вземания, въз основа на опит спрямо текущи обстоятелства в следните групи: индивидуални сметки, домакинства и други дребни потребители и съдебни вземания. Поради присъщата несигурност на тази оценка, действителните резултати могат да се различават от очакваните. Ръководството на Групата преглежда оценките от предходни години и действителните резултати от предходна година.

3.15. Определяне на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви. Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно.

Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

3.15. Определяне на справедливи стойности (продължение)

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в съответните приложения.

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Активи с право на ползване	Активи в процес на придобиване	Подобрения върху наети активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил.лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:								
Салдо на 1 януари 2023	175 539	39 027	45 928	21 594	18 423	15 962	1 494	317 967
Придобити	2 543	772	6 165	3 796	6 362	23 210	-	42 848
Постъпили от новопридобити дружества	1 459	33 132	87 463	1 080	-	1 306	-	124 440
Излезли	(772)	(2 990)	(617)	(387)	(175)	(9 102)	-	(14 043)
Преоценка	-	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 30 септември 2023	178 769	69 941	138 939	26 083	24 610	31 376	1 494	471 212
Натрупана амортизация:								
Салдо на 1 януари 2023	-	12 999	25 952	12 877	6 421	-	6	58 255
Амортизация за периода	-	1 738	7 374	1 959	5 998	-	6	17 075
Амортизация от новопридобити дружества	-	8 075	40 731	907	-	-	-	49 713
Амортизация на излезлите	-	(2 139)	(616)	(338)	-	-	-	(3 093)
Салдо на 30 септември 2023	-	20 673	73 441	15 405	12 419	-	12	121 950
Преносна стойност на 30 септември 2023	178 769	49 268	65 498	10 678	12 191	31 376	1 482	349 262
Преносна стойност на 31 декември 2022	175 539	26 028	19 976	8 717	12 002	15 962	1 488	259 712

Групата има сключени лизингови договори за наем на земя, офис площи и транспортни средства, използвани в дейността. Сроковете са между 2 и 19 години с опции за удължаване.

За определяне справедливата стойност на притежаваните земи, Групата използва услугите на лицензирани оценители, с призната професионална квалификация и опит.

Справедливата стойност се основава на пазарната стойност, която е очакваната сума, за която един имот може да бъде разменен на датата на оценката между желаещи купувач и продавач при сделка по пазарни условия след съответното маркетингово действие, в която страните са действали съзнателно.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

4. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Получената пазарна стойност е определена като претеглена стойност от резултатите получени от отделните методи и тегла, експертно определени, съобразно надеждността на използваната информация и оценителски опит.

Справедливата стойност на земите е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване

Представените в консолидирания отчет за финансовото състояние активи в процес на изграждане, представляват извършени от Групата разходи за строителство и придобиване на имоти, машини, съоръжения, които към края на отчетния период не са завършени, и съответно не са въведени в експлоатация, както следва:

	30.09.2023	31.12.2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Изграждане и модернизация на складови, земеделски и логистични съоръжения	31 376	15 962
Общо	31 376	15 962

5. Нематериални активи

	Програмни продукти	Права на ползване	Разходи за придобиване на ДНА	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Отчетна стойност:				
Салдо на 01 януари 2023	372	107	97	576
Постъпили	127	-	937	1 064
Излезли	-	-	-	-
Салдо на 30 септември 2023	499	107	1 034	1 640
Натрупана амортизация:				
Салдо на 01 януари 2023	372	93	-	465
Амортизация за периода	-	-	-	-
Амортизация на излезлите	14	3	-	17
Салдо на 30 септември 2023	386	96	-	482
Преносна стойност на 30 септември 2023	113	11	1 034	1 158
Преносна стойност на 31 декември 2022	-	11	97	111

6. Дългосрочни инвестиции

	30 септември 2023 г.		31 декември 2022 г.	
	ХИЛ. ЛВ.	%	ХИЛ. ЛВ.	%
„Ей Би Инвестмънтс Груп“ АД	10 100	50.00	10 100	50.00
„Агро Ойл Консулт“ ООД	505	50.00	505	50.00
„Енерджи Солар Технолоджис“ АД	20	33.33	20	33.33
“Екобулпак” АД	9	0.46	9	0.46
Общо	10 634	x	10 634	x

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

6. Дългосрочни инвестиции (продължение)

„Енерджи Солар Технолоджис” АД развива дейност в областта на производството на енергия от възобновяеми източници, посредством оползотворяване на слънчева енергия, чрез инвестиции в соларни паркове. Инвестициите в енергийни проекти от възобновяеми източници е в обхвата на направлението от дейността на Групата, като част от част от развивания бизнес модела.

Дейността на „Агро Ойл Консулт“ ООД е в областта на земеделието и търговията с торове, препарати и земеделска продукция.

Дейността на „Ей Би Инвестмънтс Груп“ АД е насочена в областта на строителство и продажба на недвижими имоти.

7. Дългосрочни вземания

В предходна година, Групата е постигнала споразумение за уреждане на търговско вземане, при условията на отсрочено плащане. Вземането подлежи на уреждане, след 2023 година. Вземането е обезпечено с недвижими имоти, собственост на длъжника. Вземането се олихвява при годишен лихвен процент 5 %.

8. Репутация

Представената в консолидирания отчет за финансовото състояние репутация е възникнала в резултат от извършени през предходни отчетни периоди бизнескомбинации, свързани с придобиване на контрол върху нетните активи и дейности на дъщерни дружества.

Ръководството на групата е извършило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатата в консолидирания отчет за финансовото състояние репутация, по придобиване на дъщерни дружества, и счита, че към 30 септември 2023, съответно към 31 декември 2022 година не съществуват условия за начисляване на обезценка на признатата в отчета за финансовото състояние репутация, в размер на 2 326 хил. лв. (31 декември 2022 – 2 326 хил. лв.)

9. Материални запаси

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Стоки	101 705	58 133
Обезценка на стоки	-	(6 184)
Стоки, нетно от обезценка	101 705	51 949
Материали	39 739	35 486
Незавършено производство	15 126	16 031
Продукция	10 440	5 179
Общо	167 010	108 645

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.

9. Материални запаси (продължение)

9.1. Стоки

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Торове и препарати	9 321	17 212
Пшеница	23 215	16 684
Царевица	12 335	11 000
Слънчоглед	54 642	7 032
Ечемик	2 192	21
Общо	101 705	51 949

9.2. Незавършено производство

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Пшеница	7 258	7 849
Слънчоглед	4 580	4 330
Царевица	1 928	2 690
Ечемик	1 360	1 162
Общо	15 126	16 031

9.3. Продукция

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Сурово олио	4 074	3 207
Царевица	2 187	1 263
Зърнени култури	251	656
Рафинирано олио	870	51
Полезен отпадък	-	2
Етанол и DDGS	3 058	-
Общо	10 440	5 179

Съгласно изискванията на МСС 41 *Земеделие*, групата следва да оценява по справедлива стойност към датата на производство, произведената непреработена селскостопанска продукция. Ръководството на групата е взела решение да не извършва такава оценка текущо през отчетния период, тъй като в хода на обичайната за групата дейност, произведената готова продукция се реализира на пазара, чрез нейната продажба и наличните към датата на консолидирания отчет количества са несъществени. Ръководството също така счита, че прилагането на тази политика не води до промяна на отчетените финансови резултати от групата, както и до промяна на представените наличности от материални запаси, в сравнение с резултатите, които биха били отчетени, ако групата извършваше оценка по справедлива стойност на произведената непреработена селскостопанска продукция към датата на производството ѝ. За обезпечаване на получени от групата инвестиционни и оборотни банкови кредити, групата е учредила залог върху материални запаси.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

10. Предоставени кредити и вземания

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Вземания от клиенти	49 411	36 391
<i>Обезценка на вземания от клиенти</i>	(-)	(866)
Вземания от клиенти, нетно от обезценка	49 411	35 525
Вземания по предоставени търговски заеми, в т.ч. лихви	53 973	33 592
Предоставени аванси	34 330	25 833
<i>Обезценка на предоставени аванси</i>	(-)	(575)
Предоставени аванси, нетно от обезценка	34 330	25 258
Данъци за възстановяване	8 456	11 403
Вземания по предоставени субсидии	13 621	3 458
Предплатени разходи	556	557
Вземания от подотчетни лица	19	128
Други вземания	34	103
Общо	160 400	110 024

11. Парични средства

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Парични средства в лева	8 357	2 500
Парични средства в чуждестранна валута	2 125	2 017
Блокирани парични средства	-	31
Общо	10 482	4 548

12. Основен капитал

Внесенят напълно основен капитал на Групата-майка, в размер на 6,800 хил. лв. е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация.

Към края на представените отчетни периоди акционери в Групата-майка са:

Име/наименование	Към 30 септември 2023	
	Брой акции:	% в капитала
„ЕМРА” ЕООД	2 955 500 бр.	43.46 %
„Екуити Инвестмънт ” ЕООД	1 695 639 бр.	24.94 %
Светломир Илиев Тодоров	697 355 бр.	10.26 %
Други физически и юридически лица, притежаващи по-малко от 5 %	1 451 506 бр.	21.34 %
Общо	6 800 000 бр.	100.00%

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

12. Основен капитал (продължение)

Име/наименование	Към 31 декември 2022	
	Брой акции:	% в капитала
„ЕМРА” ЕООД	2 795 500 бр.	41.11 %
„КОМЕРС” ЕООД	1 855 639 бр.	27.29 %
Светломир Илиев Тодоров	697 355 бр.	10.26 %
Други физически и юридически лица, притежаващи по-малко от 5 %	1 451 506 бр.	21.34 %
Общо	6 800 000 бр.	100.00%

На 27 септември 2022 година Агрива Груп Холдинг АД придобива 50 000 броя собствени акции, при цена от 27,80 лв. за акция, (общо за 1,390 хил. лв.), представляващи 0,73 % от регистрирания капитал. Целта на обратното изкупуване е повишаване на ликвидността на акциите на Дружеството-майка.

13. Резерви

Представените в консолидирания междинен отчет за финансовото състояние резерви, включват законов резерв, премиен резерв, натрупаните печалби от минали години, резервите от последващи оценки на земеделска земя и сгради, както и резервите от преоценки на задълженията към персонала по планове с дефинирани доходи.

14. Задължения по банков заеми

Вид валута	Договоре- на сума по заема хил. лв	Падеж	30 септември 2023 г.			31 декември 2022 г.		
			Дълго- срочна част хил. лв.	Кратко- срочна част хил. лв.	Общо хил. лв.	Дълго- срочна част хил. лв.	Кратко- срочна част хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни заеми								
ЕВРО	8 200	30.09.2028	7 149	1 777	8 926	8 038	1 789	9 827
ЛЕВА	6 000	30.08.2027	2 000	667	2 667	2 444	667	3 111
ЛЕВА	6 000	02.12.2026	2 925	1 350	4 275	3 938	1 360	5 298
ЛЕВА	3 912	12.09.2026	924	427	1 351	1 138	428	1 566
ЛЕВА	5 867	20.02.2025	554	664	1 218	886	665	1 551
ЛЕВА	5 867	20.03.2024	-	652	652	326	653	979
ЕВРО	2 000	29.02.2024	-	279	279	93	559	652
ЕВРО	2 000	30.01.2024	-	233	233	46	559	605
ЛЕВА	4 000	04.02.2027	-	1 072	1 072	2 806	864	3 670
ЛЕВА	10 000	30.04.2024	2 124	910	3 034	514	1 116	1 630
ЛЕВА	6 000	14.08.2025	653	713	1 366	1 188	713	1 901
ЛЕВА	10 000	01.12.2026	2 500	1 111	3 611	3 333	1 111	4 444
ЛЕВА	5 000	28.06.2028	1 974	526	2 500	2 369	526	2 895
ЕВРО	7 600	01.02.2030	13 629	-	13 629	7 835	-	7 835
ЕВРО	14 621	28.02.2030	24 974	2 605	27 579	-	-	-
ЛЕВА	8 000	30.06.2028	6 680	-	6 680	-	-	-
Общо			66 086	12 986	79 072	34 954	11 010	45 964

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

15. Задължения по договори за лизинг

Задължения по договори за оперативен лизинг

Представените в консолидирания междинен отчет за финансовото състояние задължения по договори за оперативен лизинг, включват задълженията на групата по договори за наем на земя, сгради и транспортни средства, които са признати, в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг.

Към 30 септември 2023 задълженията по оперативен лизинг са в размер на 12 927 хил. лв. (31 декември 2022 година – 10 062 хил. лв.). Краткосрочната част от тях, платима през следващите 12 месеца след представените в настоящия отчет отчетни периоди е представена в текущите пасиви (виж т. 19).

Задължение по договори за финансов лизинг

Групата е сключила договори за финансов лизинг за придобиване на автомобили, машини, оборудване и земеделска техника с краен срок на погасяване на последните вноски по тях през периода 2022 - 2026 година.

Съгласно условията на договорите, групата дължи годишна лихва в размер на тримесечен EURIBOR, увеличен с надбавка от 1,8 % до 6,51% върху непогасената част от задължението по договорите.

Към 30 септември 2023 задълженията по финансов лизинг са в размер на 16 486 хил. лв. (31 декември 2022 година – 10 915 хил. лв.). Краткосрочната част от тях, платима през следващите 12 месеца след представените в настоящия отчет отчетни периоди е представена в текущите пасиви (виж т. 19).

16. Отсрочени данъчни активи/(пасиви), нетно

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Отсрочени данъчни активи:		
Данъчен ефект от обезценка на вземанията	415	419
Данъчен ефект от обезценка на материални запаси	525	618
Данъчен ефект от отписани вземания	94	94
Данъчен ефект от краткосрочни доходи на физически лица	95	94
Данъчен ефект от дългосрочни доходи на персонала	40	36
Данъчен ефект от задължения за неизползвани отпуски	51	52
Общо отсрочени данъчни активи	1 220	1,313
Отсрочени данъчни пасиви:		
Данъчен ефект върху преоценен резерв от преоценка на неамортизируеми активи	(10 577)	(9 899)
Данъчен ефект от разлика в балансова стойност на нетекущи активи	(90)	(84)
Общо отсрочени данъчни пасиви	(10 667)	(9 983)
Отсрочени данъчни активи/(пасиви), нетно	(9 447)	(8 670)

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

17. Други нетекущи задължения

17.1. Дългосрочни задължения към персонала

Движението на дългосрочните задължения към персонала е следното:

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Задължения в началото на периода	364	396
Разходи по текущ трудов стаж	0	99
Изплатени разходи през периода	()	(40)
Признати актюерски (печалби)/загуби	()	(11)
Финансови разходи по бъдещи задължения		3
Разходи признати в печалбата или загубата		51
Преоценки на задължение по планове с дефинирани доходи при пенсиониране признати в друг всеобхватен доход	()	(83)
Задължения в края на периода	364	364

Основните актюерски предположения, използвани при изчисленията, са следните:

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Дисконтов процент	5.5	5.5
Бъдещо увеличение на заплатите на година	3	3
Средна възраст на пенсиониране при мъжете	64	64
Средна възраст на пенсиониране при жените	62	62

Освен това при преждевременно пенсиониране поради нетрудоспособност, персоналетът има право на обезщетение в размер до две месечни работни заплати, увеличени със 100 % при трудов стаж минимум пет години и при условие, че не са получавани такива обезщетения през последните пет години от трудовия стаж. Използваните демографски статистически предположения се основават на следното:

- процент на текучество на персонала на групата през последните няколко години;
- смъртност на населението на България през периода 2019 – 2021 г. съгласно данните на

Националния статистически институт;

- статистически данни на Националния център за здравна информация относно нетрудоспособност на населението и преждевременно пенсиониране.

17.2. Правителствени дарения

Групата е получила финансова помощ по програма за развитие на селските райони, отпусната от ДФ „Земеделие” през периода 2014 - 2021 година. Размерът на отпуснатите средства възлиза на 1,331 хил. лева. Представените в консолидираня междинен отчет за финансовото състояние правителствени дарения към 30 септември 2023 година, в размер на 803 хил. лв. (31 декември 2022 г. – 880 хил. лв.) представляват отсрочени приходи за придобити от групата активи, които ще се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на системна база в рамките на полезния живот на активите. Текущата част е в размер на 103 хил. лв (31 декември 2022 г. – 103 хил. лв.).

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

18. Текущи пасиви

18.1. Краткосрочни банкови заеми

Вид валута	Договорена сума по заема хил.	Падеж	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Револвиращи заеми за оборотни средства				
ЕВРО	12 000	30.11.2023	23 470	18 604
ЛЕВА	6 000	30.06.2023	6 000	2 944
ЕВРО	30 000	12.07.2023	57 142	43 915
ЛЕВА	4 000	30.01.2023	5 837	3 611
ЛЕВА	2 000	30.01.2023	-	2 000
ЕВРО	5 000	31.01.2023	8 696	2 151
ЕВРО	30 000	31.12.2023	48 673	6 229
ЛЕВА	20 000	11.02.2023	14 439	8 309
ЛЕВА	8 823	31.10.2024	4 225	-
ЛЕВА	10 000	31.03.2024	10 000	-
ЛЕВА	18 540	30.11.2023	13 856	-
ЕВРО	15 000	12.04.2023	27 585	27 491
ЛЕВА	1 000	30.07.2024	990	600
ЕВРО	10 000	30.01.2024	17 793	1 200
Общо			238 706	117 054

Лихвите по оборотните заеми са дължими ежемесечно, като договорените лихвени проценти са в диапазона на едномесечен и тримесечен EURIBOR, увеличен с добавки между 1,20 и 3,0 процентни пункта.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Договорени ипотечи върху недвижими имоти, собственост на групата (виж т. 4);
- Особени залози на машини и оборудване, собственост на групата (виж т. 4);
- Особени залози на материали, стоки и готова продукция, собственост на групата (виж т. 8);
- Особени залози на търговски вземания, както и настоящи и бъдещи вземания на групата от ДФ „Земеделие“

18.2. Краткосрочни търговски заеми

В предходна година, групата е получила заем от търговско дружество, в размер на 10,000 хил. лв. Лихвите по заема са в размер на 3,2 % годишна лихва. Към 30 септември 2023 година задължението по заема е в размер на 4 300 хил. лв. главница и 1 540 хил. лв. лихва (31 декември 2022 г. – 4,300 хил.лв. главница и лихва 1,540 хил.лв.) Заемът е необезпечен.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

18.3. Търговски и други задължения

	30 септември 2023 г. хил. лв.	31 декември 2022 г. хил. лв.
Текуща част от дългосрочни банкови заеми, в т.ч. лихви	12 986	11 010
Задължения за данъци	2 519	3 582
Текуща част по договори за финансов лизинг	3 910	3 205
Задължения по получени аванси	1 604	2 848
Задължения към доставчици	13 185	2 547
Текуща част по договори за оперативен лизинг	1 250	1 828
Задължения към персонала	3 290	1 730
Текуща част от дългосрочни търговски заеми, в т.ч. лихви	-	814
Задължения по договори за аренда на земеделска земя	1 877	811
Задължения към социалното осигуряване	651	442
Текуща част от договори за правителствени дарения	103	103
Други задължения	38	404
Общо:	41 413	29 324

19. Приходи от продажби

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Приходи от продажба на стоки и материали	454 626	426 296
Приходи от продажба на продукция	86 171	71 730
Приходи от предоставени услуги	7 528	6 166
Общо:	548 325	504 192

20. Приходи от правителствени дарения

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Приходи от дарения, свързани с разходи	6 156	5 165
Общо:	6 156	5 165

21. Други приходи

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Други приходи	20	17
Общо:	20	17

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

22. Разходи за материали

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Разходи за основни материали	80 843	72 805
Горива и смазочни материали	18 450	13 560
Електроенергия, природен газ и вода	2 356	1 890
Резервни части и материали за ремонт	2 254	1 852
Офис материали и консумативи	54	48
Други материали	704	406
Общо:	104 661	90 561

23. Разходи за външни услуги

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Логистични разходи и разходи, свързани с износ и обработка	8 252	4 620
Външни услуги за производство	8 148	4 666
Консултантски услуги и хонорари	1 150	852
Наеми	1 020	800
Застраховки и абонаменти	854	450
Данъци и такси	685	512
Поддържане и ремонт на активи	655	444
Нотариални, правни и административни услуги	148	88
Разходи за комуникации	125	71
Други	91	65
Общо:	21 128	12 568

Външните услуги за производството включват всички разходи за наем на земеделска техника, както и предоставени на групата селскостопански услуги. Логистичните разходи се отнасят за извозване на готова продукция и стоки. Застраховките са на нетекущи активи – селскостопанска техника и прикачен инвентар, собственост на групата.

24. Разходи за персонала

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Разходи за заплати	19 355	14 430
Разходи за социално осигуряване	2 888	1 966
Общо:	22 243	16 396

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

25. Други разходи

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Представителни разходи и дарения	306	360
Разходи за командировки	225	180
Отписани вземания	-	459
Лихви по данъчни задължения и неустойки	25	=
Разходи за неустойки и обезщетения	1 020	52
Други	924	291
Общо:	2 500	1 342

26. Финансови приходи

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Печалби от операции с финансови активи	781	-
Приходи от лихви	3 147	1 111
Печалба от изгодна покупка, в т.ч.	32 156	-
<i>Цена на придобиване</i>	47 925	-
<i>Придобити нетни активи, оценени по справедлива стойност</i>	(80 081)	-
Общо	36 084	1 111

27. Финансови разходи

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Разходи за лихви по кредити и договори за лизинг	8 995	2 886
Банкови такси и комисионни	1 070	461
Разходи по валутни операции	3 604	262
Общо	13 669	3 609

28. Доход на акция и дивиденди

Доходът на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на групата.

	Периода, завършващ на 30.09.2023	Периода, завършващ на 30.09.2022
Печалба, подлежаща на разпределение (в лева)	40 039 000	82 111 000
Среднопретеглен брой акции	6 800 000	6 800 000
Доход на акция (в лв. за акция)	5.89	12.08

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

29. Финансови инструменти и управление на финансовите рискове

Преносните стойности на активите и пасивите към 30 септември 2023 и 31 декември 2022 година по категориите определени в съответствие с МСФО 9 *Финансови инструменти* са представени в следните таблици:

Финансови активи	30 септември	31 декември
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени заеми	53 973	33 592
Търговски вземания	83 741	60 783
Парични средства	10 482	4 548
Общо	148 196	98 923

Финансови пасиви	30 септември	31 декември
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по лихвени заеми	317 778	169 672
Задължения по финансов лизинг	16 486	10 915
Задължения по оперативен лизинг	11 677	10 062
Търговски задължения	17 725	5 395
Общо	363 666	196 044

29.1. Фактори на финансовите рискове

Използването на финансови инструменти излага групата на пазарен, кредитен и ликвиден риск. В настоящата точка е представена информация за целите, политиките и процесите по управлението на тези рискове, както и за и управлението на капитала. От страна на ръководството на групата финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продукцията и стоките, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е риска, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че групата би могла да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

29.1.1. Валутен риск

Групата осъществява сделки във валута, различна от функционалната си валута, поради което е изложена на риск, свързан с възможните промени във валутните курсове. Такъв риск възниква основно от промяната във валутния курс на щатския долар, тъй като групата осъществява покупки, деноминирани в щатски долари. Сделките, осъществени в евро, не излагат групата на валутен риск, тъй като от 1 януари 1999 година българският лев е фиксиран към тази валута.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

29.1. Фактори на финансовите рискове (продължение)

Анализът към чувствителността на валутния риск показва, че финансовите резултати на групата не биха се променили съществено в следствие на промени във валутния курс, тъй като групата няма съществени рискови валутни експозиции.

29.1.2. Лихвен риск

Групата е изложена на лихвен риск, тъй като част от получените заеми са с променлив лихвен процент, договорен като базисна лихва (EURIBOR), завишена с определена надбавка. През 2022 и 2021 година заемите с променливи лихвени проценти са в евро и лева.

Размерът на лихвените проценти е посочен в съответните приложения.

	30 септември 2023	31 декември 2022
	хил. лв.	хил. лв.
Инструменти с фиксиран лихвен процент		
Финансови активи	49 715	30,940
Финансови пасиви	4 300	5,024
Инструменти с променлив лихвен процент		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	317 778	163,018

Анализът на чувствителността към лихвения риск е изготвен на база на допускането, че лихвените позиции с променлива лихва към датата на отчета за финансовото състояние, са съществували в същия размер през цялата година и разумно възможното увеличение/намаление на лихвения процент е с 0.5 %. Ако лихвените проценти бяха по-високи/по-ниски с 0.5 %, при условие, че всички други променливи бяха константни, финансовият резултат след данъци за годината би бил с ... хил. лв. (31 декември 2022 – 815 хил. лв.) по-нисък/по-висок.

29.1.3. Кредитен риск

Кредитният риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Финансовите активи, които потенциално излагат групата на кредитен риск, са предимно вземания по продажби и предоставени лихвени заеми. Основно групата е изложена на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на групата в тази област е насочена към извършване на продажби на клиенти с подходяща кредитна репутация и използването на адекватни обезпечения като средства за ограничаване на риска от финансови загуби.

Кредитното качество на клиентите се оценява като се вземат предвид финансово състояние, минал опит и други фактори. Въведени са кредитни лимити, спазването на които се наблюдава регулярно.

29.1.4. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът групата да не може да изпълни финансовите си задължения, тогава когато те станат изискуеми. Политиката в тази област е насочена към гарантиране наличието на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато същите станат изискуеми, включително в извънредни и непредвидени ситуации.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

29.1. Фактори на финансовите рискове (продължение)

В следващата таблица са представени договорените падежи на финансовите пасиви на база на най-ранната дата, на която групата може да бъде задължено да ги изплати. В таблицата са посочени недисконтираните парични потоци, включващи главници и лихви:

30 септември 2023, хил. лв.	До една година	Между две и пет години	Над пет години	Общо
Задължения по получени лихвени заеми	251 692	66 086	-	317 778
Задължения по финансов лизинг	3 910	12 576		16 486
Търговски и други задължения	5 840			5 840
	261 442	78 662		340 104
31 декември 2022, хил. лв.	До една година	Между две и пет години	Над пет години	Общо
Задължения по получени лихвени заеми	134 718	34 028	926	169 672
Задължения по финансов лизинг	3 205	7 710	-	10 915
Търговски и други задължения	5 395	-	-	5 395
	143 318	41 738	926	185 982

29.2. Управление на капитала

Групата управлява капитала си така, че да осигури функционирането си като действащо предприятие, като едновременно с това се стреми да максимизира възвращаемостта за акционерите, чрез оптимизация на съотношението между дълг и капитал (възвращаемостта на инвестиция капитал). Целта на Ръководството е да поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и пазара и да гарантира бъдещото развитие на групата. Ръководството на групата наблюдава капиталовата структура на базата на съотношението нетен дълг към собствен капитал.

Нетният дълг включва както нетекущите и текущи лихвени заеми, така и нетекущите и текущи задължения по финансов лизинг, намалени с паричните средства. Основният капитал, резервите, и натрупаната печалба, формират собствения капитал на групата.

	30 септември 2023 хил. лв.	31 декември 2022 хил. лв.
Дълг	334 264	180 587
Парични средства	(10 482)	(4 548)
Нетен дълг	323 782	176 039
Собствен капитал	316 560	285 170
Съотношение дълг - капитал	1.02	0.62

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

29.2. Управление на капитала (продължение)

Ръководството на групата определя размера на необходимия капитал пропорционално на нивото на риск, с който се характеризират отделните дейности (проекти, бизнес сегменти). Поддържането и коригирането на капиталовата структура се извършва в тясна връзка с промените в икономическите условия, както и в зависимост от нивото на риск, присъщо на съответните активи (проекти), в които се инвестира. Основните инструменти, които се използват за управление на капиталовата структура са: продажба на активи, с цел намаляване на нивото на задлъжнялост и др. Всички решения за промени в тази насока се вземат при отчитане на баланса между цената и рисковете, присъщи на различните източници на финансиране.

Политиката на групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, както и кредитите, групата очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето.

Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност. Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни търговски вземания, задължения и краткосрочни заеми, поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на преносната им стойност.

Ръководството на групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

30. Оповестяване на свързаните лица и сделките с тях

През годината са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица, ключов управленски персонал, акционери, както и с други търговски дружества, третиращи като свързани лица.

30.1. Възнаграждения на ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва изпълнителния директор и членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	9 месеца, завършващи на 30.09.2023 г. хил. лв.	9 месеца, завършващи на 30.09.2022 г. хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	1 294	812
Общо	1 294	812

Групата е осъществявала сделки със своите акционери, както и с други търговски дружества, третиращи като свързани лица.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
към 30 септември 2023 г.**

30.2. Сделки с акционери

Извършените през годината сделки и неуредени разчети към 30 септември 2023 г. са както следва:

Наименование	Вид на сделката	Оборот	Неуреден разчет	
			Вземане хил. лв.	Задължение хил. лв.
Комерс АД				
	Търговски сделки - покупки	3,402	-	769
	Търговски сделки - продажби	8,909	3,136	-
	Предоставени заеми	2,142		8,650
	Лихви по предоставени заеми	210	190	-
	Общо:	х	3,326	9,419

32.3. Сделки с други свързани лица

Агро Ойл Консулт ООД

	Търговски сделки - покупки	6,072	-	18
	Предоставени заеми	400	-	-
	Лихви по предоставени заеми	9	9	-
	Получени заеми	724	-	-
	Лихви по получени заеми	107	-	18
	Получени дивиденди	-		
	Общо:	х	9	36

**Енерджи Солар
Технолоджис АД**

	Търговски сделки - продажби	0	0	-
	Предоставени заеми	2 320	2 970	-
	Лихви по предоставени заеми	92	100	-
	Общо:	х	3 070	-

Всички разчети със свързани лица има текущ характер. Условието на сделките не се различават от пазарните, които се прилагат между несвързани лица.

31. Други оповестявания

Междинният финансов консолидиран отчет към 30 септември 2023 година, не е одитиран от независим одитор и съответно към него не е издаден одиторски доклад.

Емил Райков .....
Изпълнителен директор

Ася Йорданова .....
Счетоводител